

GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA és AMI

4110. Biharkeresztes, Damjanich u. 21.

Telephely: Biharkeresztes, Kossuth u. 52.

Telefon: 06-54-431-258 Telephely: 06-30-249-5215

Email cím: gardonyi.zoltan.iskola@reformatus.hu

Honlap: www.gardonyirefi.hu

A SZELÍDEK ÖRÖKSÉGE

„Víz fakad”

Komplex tanulmányi verseny

Alsó tagozat

2026-2027

I. forduló

Versenyző iskola neve:	
Versenyző iskola települése:	
Versenyző iskola címe, elérhetősége:	
Csapat neve:	
Csapattagok:	
Felkészítő pedagógus neve:	
Felkészítő pedagógus elérhetősége:	

Az II. forduló megoldásainak visszaküldési határideje **2026. november 27.**

Elérhető pontszám: **75 pont**

SIKERES VERSENYZÉST KÍVÁNUNK! 😊

"Víz fakad"

Vizes lábnyomok

„Se ízed nincs, se színed, se zamatod, nem lehet meghatározni téged, megízlelnék anélkül, hogy megismernének. Nem szükséges vagy az életben: maga az élet vagy.”

A kis herceg című könyv írója, Saint-Exupéry írta ezt. Pilótaként többször került a sivatag fogságába, és átélte a gyötrelmes vízhiányt. Vajon mennyi vízre van szüksége egy embernek? A lakosság vízigényét számos tényező befolyásolja, a háztartások méretétől a turizmusig, a jövedelemtől a vásárlói szokásokig – például, hogy mennyi palackozott vizet vesznek. Egy európai ember a táplálkozáshoz, tisztálkodáshoz, takarításhoz több mint 120 liter vizet használ el naponta. A nomád, vándorló törzsek tagjainak gyakran csupán napi 2-3 liter víz jut. Ahhoz, hogy egy pohár tej kerülhessen az asztalodra, 2400 liter vízre van szükség. Ugyanis a fű növekedéséhez, a tehén táplálkozásához és még sok egyébhez ennyi víz kell. Egy kilogramm kenyér előállításához 1014, egy kilogramm sertéshúshoz 1818 liter vizet kell elhasználni.

Nem csak akkor fogyasztunk vizet, amikor iszunk, kezet mosunk, főzünk vagy takarítunk. A vízlábnyom az az összmenyiségű friss víz, amelyet közvetlenül és közvetve használunk fel egyénileg. Ezt nevezzük vízlábnyomnak.

A vízlábnyom három fő összetevőből áll:

- **Kék víz:** Édesvíz, amelyet folyókból, tavakból és talajvízből nyernek, és ipari, mezőgazdasági és háztartási célokra használják.
- **Zöld víz:** Esővíz, amelyet a növények felszívnak a növekedéshez. Kulcsfontosságú a fenntartható mezőgazdaság számára.
- **Szürke víz:** Szennyezett víz, amely a termékek és szolgáltatások előállítása során keletkezik. A szürke víz csökkentése fontos a vízforrások szennyeződésének megelőzése érdekében.

„Víz fakad”

Ha kirándulni mész, az erdei utak mellett forrásokkal találkozhatsz. A friss, hűvös forrásvíz nagyon finom, össze sem hasonlítható a csapból folyó vízzel. Magyarországon mindenhol iható víz folyik a csapokból. Ennek ellenére az emberek nagy része palackozott vizet iszik. A csapvíz ára körülbelül 0,30 forint literenként, a műanyagpalackos víz literenkénti átlagos ára 50-100 forint. A műanyagban sokáig álló víz ráadásul az egészségünkre ártalmas anyagokat old ki!

Sok helyen, ahol nincs csapvíz, kutakat fúrnak, és mert mélyen a talajból jön fel, ihatónak hiszik a vizét. Sajnos, ez nincs így: gyakori a szennyeződés a kútvizekben, ezért sok helyen csak mosásra, takarításra javasolják.

A lakosság vízellátására a legegyszerűbb forrás a karsztvíz, amely gyakran ivóvíz tisztaságú, de sajnos Magyarországon, kevés helyen van.

Másik vízforrásunk a talajból, a folyóvizetből kinyert víz, ezt kavics- és homokrétegen keresztül szűrik, aztán klórozzák (klór-dioxiddal fertőtlenítik).

A nemzetközi felmérések szerint a tiszta ivóvíz hiánya miatt minden percben meghal egy gyerek, és Afrikában, Indiában sok gyerek azért nem járhat iskolába, mert a távoli kutakról kell vizet hordania a családjának. A vízlábnyom csökkentése mindannyiunk közös felelőssége. Tudatossággal és egyszerű intézkedésekkel jelentősen hozzájárulhatunk ezen értékes erőforrás megőrzéséhez. Kis lépésekkel, mint például a víztakarékos készülékek használata, a megfontolt fogyasztás és a fenntartható gyakorlatok támogatása, közösen jobb jövőt építhetünk bolygónk számára.

"Víz fakad"

1. feladat

A szöveg szerint a lakosság vízigényét több tényező befolyásolja, és ezekre példákat is olvashatunk. Sorolj fel ezek közül KETTŐT!

1. _____

2. _____

2p/___

2. feladat

Keresd ki a szövegből, mihez mennyi víz használatára van szükség!

takarításhoz - _____

egy pohár tej előállításához - _____

egy kg kenyér előállításához - _____

egy kg sertéshús előállításához - _____

4p/___

3. feladat

Húzd alá a szövegben a vízlábnyom fogalmát!

1p/___

4. feladat

Kösd össze a vízlábnyom összetevőit a jelentésükkel!

Esővíz, amelyet a növények felszívnak a növekedéshez.

Édesvíz, amelyet folyókból, tavakból és talajvízből nyernek, és ipari, mezőgazdasági és háztartási célokra használják.

Kék víz

Szennyezett víz, amely a termékek és szolgáltatások előállítása során keletkezik.

Zöld víz

Kulcsfontosságú a fenntartható mezőgazdaság számára.

Szürke víz

Csökkentése fontos a vízforrások szennyeződésének megelőzése érdekében.

5p/___

"Víz fakad"

5. feladat

Húzd alá a helyes választ!

A cikk szerint a csapvíz a palackozott ásványvíznél...

finomabb károsabb népszerűbb olcsóbb

Melyik vízfajtára igaz, hogy sok esetben nem ajánlott a fogyasztása?

csapvíz forrásvíz kútvíz palackozott víz

A lakosság vízellátására a legegyszerűbb forrás...

csapvíz forrásvíz kútvíz folyóvíz

3p/____

6. feladat

Az alábbi termékek vízigénye alapján számolj!

Vízigény		1 csésze kávé	1 kg búza	1 kg rizs	1 kg marhahús	1 db rajzlap	1 db pamutpóló
Liter		140	1000	1400	13 000	10	2700

a) Mennyi vízre van szükség 1kg marhahúsból és fél kg rizsből álló étel elkészítéséhez?

b) Mennyi vizet fogyasztunk ötven egy-egy kávé elfogyasztásakor?

2p/____

„Víz fakad”

7. feladat

A 4.a osztály tanulói eldöntötték, hogy naponta 1,5 liter folyadékot fognak fogyasztani. Az első nap összeírták, hogy ki mit ivott az előző napon.

A)

Gábor ezeket sorolta fel: reggel egy bögre (2 dl) kakaó, délelőtt fél kulacs szörp (2,5 dl), ebédre egy pohár víz (1,5 dl), délután a kulacs másik felét itta meg az iskolában. Otthon még ivott 2 dl baracklét és este 2 dl gyümölcsteát.

a) Mennyi folyadékot fogyasztott összesen?

5pont/____

b) Mennyivel kell többet innia, hogy elérje a minimum 1,5 litert?

5pont/____

„Víz fakad”

B)

Panni reggel mindig 3 dl rostos narancslét iszik. Az iskolába viszont nem visz kulacsot, csak a mosdóban iszik egy kicsi (kb. 5 cl) vizet. Ebédre két pohár (1,5-1,5 dl) vizet iszik, otthon este pedig 1 bögre kakaót (3 dl).

a) Mennyi folyadékot fogyasztott összesen?

5pont/_____

C)

Zsolti csak vizet szokott inni. Ha 2 dl-es a pohara, akkor legalább hány pohárral kell innia egy nap?

5 pont/_____

"Víz fakad"

8. feladat

Vízzel kapcsolatos szólások, közmondások értelmezését olvashatjátok. Írjátok le az eredeti szólást, mondást a magyarázatuk után!

- Kockázat és áldozat nélkül nincs siker, vagy nyereség.

-
- Nagyon sok idő eltelik még addig, és rengeteg dolog megváltozhat.

-
- . Arra mondják, aki szabadon, könnyedén és mindenféle baj nélkül él.

-
- Arra mondjuk, aki tisztázza a félreértéseket, megoldja a zavaros helyzetet. Őszintén elmondja, amit gondol, bármi is lesz a következménye.

-
- A kitartó, türelmes és apránként végzett munka hosszú távon biztosan meghozza az eredményt.

5 pont/_____

9. feladat

Írjátok még 3 „vizes” szólást, közmondást a jelentésükkel együtt!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 pont/_____

"Víz fakad"

10. feladat

Írjatok öt érzék verset a vízről!

A víz úgy néz ki, mint _____

A víznek olyan a hangja, mint _____

A víznek olyan íze van, mint _____

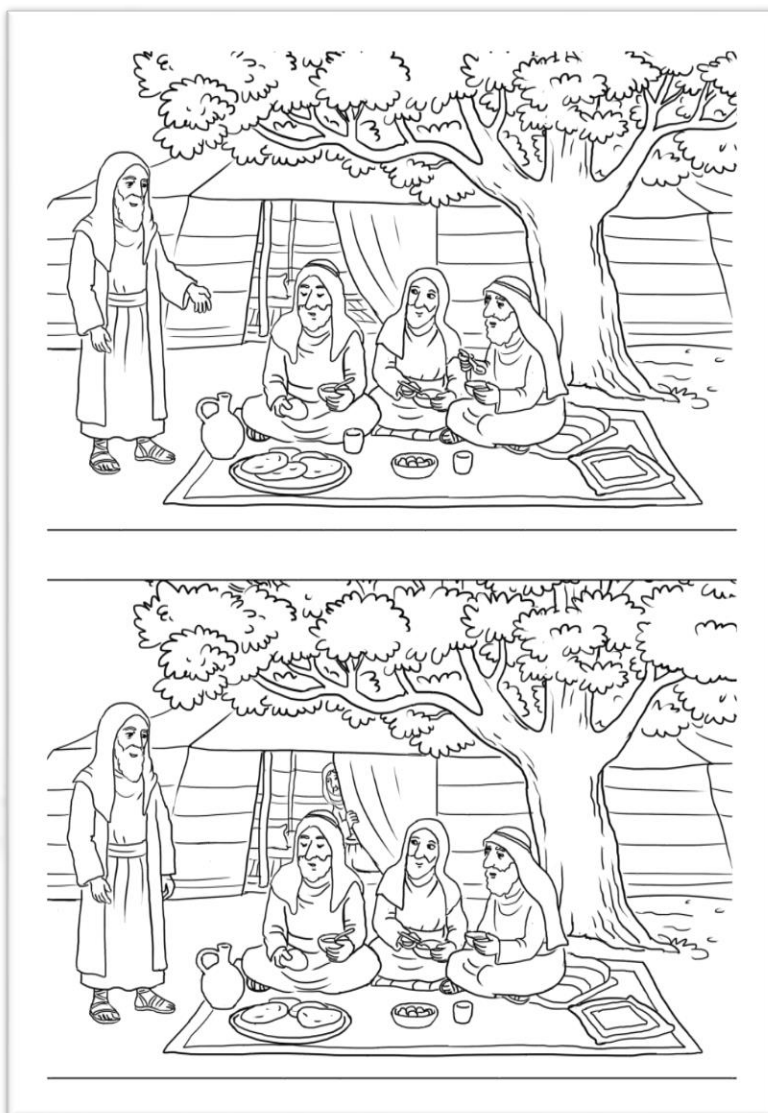
A víznek olyan a tapintása, mint _____

A víznek olyan az illata, mint _____

5 pont/_____

11. Ábrahám vízzel és étellel kínálta vendégeit. Keressétek meg az 5 különbséget a két kép között!

Az egyik képen jelöljétek a különbségeket!

5 pont/_____

„Víz fakad”

12. feladat

PATAKPARTI MENTŐAKCIÓ!

Küldetés: Bajba került a patak! Szemét szennyezi a partját, az állatok félnek, a növények szomjaznak. A ti csapatotok feladata, hogy megtervezze a mentőakciót, és megmutassa, hogyan segíthetünk szelídséggel, összefogással és szeretettel.

Szelíd megoldások – Mit tennétek?

Olvassátok el a három helyzetet! Beszéljétek meg, hogyan cselekednétek, és íjátok le a megoldásokat!

A) Egy társad mérgében a patak felé hajít egy műanyag palackot.

Mit mondanál vagy tennél, hogy megóvd a patakot, de a társadat se bántsd meg?

.....

.....

.....

.....

.....

B) Egy kis békát vesztek észre a szemetes patakparton.

Hogyan segítenétek úgy, hogy az állat és az élőhelye se sérüljön?

.....

.....

.....

.....

C) A takarítás közben az egyik csapattagotok hibázik, és a többiek kinevetik.

Mit tehetnétek, hogy mindenki biztonságban és jól érezze magát a csapatban?

.....

.....

.....

.....

„Víz fakad”

D)

Tervezzétek meg a mentőakciót!

Készítsetek közös mentési tervet! Írjátok le a három legfontosabb lépést!

1.Első lépés – Felmérjük a bajt

.....

.....

.....

.....

.....

2.Második lépés – Összefogunk

.....

.....

.....

.....

.....

3.Harmadik lépés – Megóvjuk a jövőben is

.....

.....

.....

.....

.....

"Víz fakad"

E)

A jóság vízcseppje

Rajzoljatok egy nagy vízcseppet! Írjatok vagy rajzoljatok bele egy-egy jó cselekedetet, amellyel

- óvhatjátok a természetet;
- segíthettek egy szomorú társatoknak;
- békésen oldhattok meg egy konfliktust.

Fejezzétek be közösen a mondatot!

„A szelídség számunkra azt jelenti, hogy...”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

F)

Mutassátok be a mentőakciót!

A csapat készítsen rövid, 2–3 mondatos üzenetet vagy egy mini jelenetet arról, hogyan mentettétek meg a patakot!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20 Pont/_____

„Víz fakad”

13. feladat

Készíts rajzot szabadon választott technikával, hogy szerinted 2100-ban hogyan fognak kinézni a vízpartajink? !

(A/3-as formában küldjétek el POSTÁN az iskola címére.)